

21 LUTEGO MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ JĘZYKA OJCZYSTEGO

„A niechaj narodowie wždy postronni znają,
iż Polacy nie gęsi, iż swój język mają”
Mikołaj Rej.

Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego to

coroczne święto, które zostało ustanowione przez UNESCO 17 listopada 1999 r., aby podkreślić różnorodność językową i kulturową świata, a także zwrócić uwagę na języki zagrożone i ginące.

Według Unesco,

spośród ok. 6000-7000 funkcjonujących obecnie języków, nawet połowa jest zagrożona wyginięciem w trakcie życia 3 pokoleń.

Dlatego warto kultywować, m.in. gwarę śląską, np. uczestnicząc w „Śląskim Beraniu”.

Alfabet polski opiera się na alfabecie Tacińskim.

Cyryllica polska - próbował wprowadzić ją car Nikołaj I, miała być zwieńczeniem rusyfikacji w Królestwie Polskim.

Elementar - pierwsze ukazały się w XVI w. w Krakowie.

Ustawa o języku polskim - reguluje kwestie prawne związane z językiem.

Bogurodica - jeden z najstarszych zabytków języka polskiego.

Dialekt - regionalna odmiana języka.

Frazeologizm - połączenie dwóch lub więcej wyrazów, które ma znaczenie przenośne.

Trudności ortograficzne - koszmarnie obco brzmiące, wiedza tajemna, której trudno odczytać.

Alfabet informacji o języku polskim

Gwara - terytorialna odmiana języka.

Ok. 50 mln osób na świecie mówi po polsku.

Leczyca - to tu na zjeździe w 1285 r. postanowiono o używaniu języka polskiego w szkołach klasztornych.

Historycznie język polski wywodzi się z języka prastawiańskiego.

Pierwsze zapisane polskie słowa znaleziono w dokumentach Tacińskich.

Majuskuła - duża litera, minuskuła - mała litera.

Dialekt - język osobniczy, sposób, w jaki każdy się komunikuje.

Język polski zalicza się do grona jednych z trudniejszych języków.

Najstarsze polskie zdanie zapisane w j. polskim pochodzi z księgi henrykowskiej.

Rej - ojciec literatury polskiej.

Kochanowski - ojciec poezji polskiej.

Stowotwórczość - cecha charakterystyczna j. polskiego. Można lecieć - wylecieć - polecieć - odlecieć, przylecieć...

Wrocław - tu powstał pierwszy polski druk.

Linguista - językowiec, naukowiec zajmujący się językiem.

Zdrobnienia - Polacy uwielbiają zdrobniać słowa.

Ciekawostki językowe:

- Najwięcej osób na świecie posługuje się językiem chińskim - około miliard. Językiem hindi mówi 400 milionów ludzi, 350 milionów - hiszpańskim, a 320 milionów - angielskim.
- Najbardziej wielojęzyczne miasto to Londyn - można tam usłyszeć nawet 300 języków.
- Najczęściej tłumaczoną książką jest Biblia - tłumaczono ją już na 500 języków.
- Esperanto to tak zwany język sztuczny stworzony przez Polaka - Ludwika Zamenhofa. Miał on służyć do międzynarodowej komunikacji. Obecnie posługuje się nim ok. 2 milionów ludzi.
- Na kontynencie europejskim mówi się 150 językami, zaś w Afryce wyróżnia się ich ok. 1500.

Język polski - ciekawostki:

- Na całym świecie po polsku mówi ok. ....50 mln ludzi. Duże, polskojęzyczne społeczności znajdziemy w USA, Wielkiej Brytanii, Kanadzie, Argentynie, Izraelu.
- Według 3 znaczących źródeł: Internetu, opinii publicznej i amerykańskich naukowców język polski jest jednym z najtrudniejszych na świecie.
- Polski alfabet składa się z 32 liter. 9 z nich nie znajdziemy jednak w żadnym innym alfabecie... Są to: ą, ć, ę, ł, ń, ó, ś, ź, ż. I chociaż to właśnie te „szeleszczące” litery spędzają sen z powiek obcokrajowcom, Polacy mają do nich wyraźną słabość. Dowodem na to może być zorganizowany w 2010 roku ranking na najpiękniejsze polskie słowo, w którym zwyciężyło... „żdźbło”.

Polski dla obcokrajowca:

Co roku organizowany jest konkurs Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Warszawskiego oraz Fundacji Języka Polskiego. Kapituła konkursu oraz internauci wybierają Słowa Roku.

⋮

- Słowem Roku 2020 zarówno w głosowaniu internautów, jak i kapituły plebiscytu został rzeczownik *koronawirus*. Słowem Dekady internauci wybrali wyrażenie *pięćset plus*.
- W pierwszej dziesiątce słów, na które głosowano najczęściej znalazły się także (w kolejności liczby głosów) takie wyrazy jak: *kobieta*, *lockdown*, *Covid-19*, *pandemia*, *strajk*, *kwarantanna*, *zdalny* (nauka zdalna).

Bez wątpienia każdy Polak umie mówić i pisać poprawnie☺:

Poprawność językowa przede wszystkim

:)

Dobrze, że są jeszcze ludzie pilnujący poprawności językowej

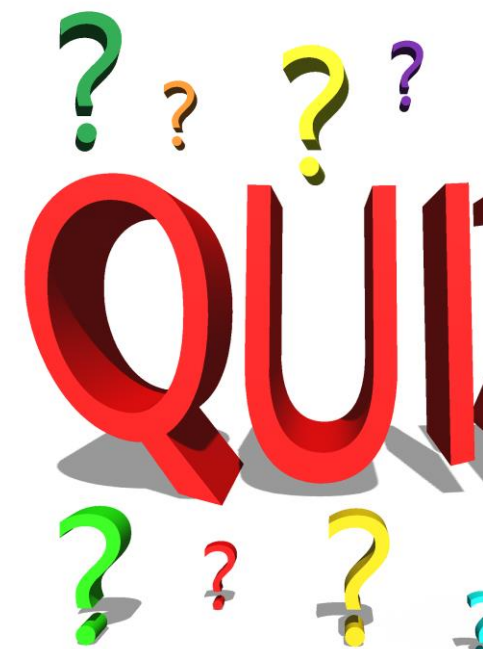
Dowód na to, że interpunkcja ma znaczenie:

- Twoja stara piła leży w piwnicy.
- Twoja stara piła, leży w piwnicy.

- Jedzcie dzieci!
- Jedzcie, dzieci!

- *„Do chaty wszedł myśliwy na głowie, miał czapkę na nogach, nowe buty, z cholewkami w zębach, w oczach, świeciła mu radość”.*

Jak mówić, jak pisać? Sprawdź, czy dobrze znasz
język polski!

Na następnych slajdach znajdziesz zadania
językowe.

Sprawdź, czy wiesz, jaka forma jest poprawna.
Odpowiedzi na końcu!

1. Na początek ważne słowo: Wziąć czy wziąć?

Tak jak piszemy, tak mówimy, ale jak?
Która forma jest poprawna?

2. Znikł czy zniknął?

- Jedna czy druga forma, a może obydwie są poprawne?

• 3. Kisielu czy kiślu?

- Jak mówimy do mamy? „Podaj mi szklanę kisielu czy kiślu”?

4. Naprawdę czy na pewno?

- Pamiętaj, że prawda łączy, a pewność dzieli.

- Na pewno czy naprawdę?

Czytaj wyżej... Prawda łączy, pewność dzieli.

5. Ignorowanie czy ignorancja?

- Słowo niezmiernie popularne - ignorancja: „Społeczeństwo odznacza się ignorancją, jest obojętne”.

ignorancja

ignorancja

Większość myśli, że ten rzeczownik pochodzi od "ignorować"

Czy to słowo na pewno ma takie znaczenie?

6. Meczy czy meczów?

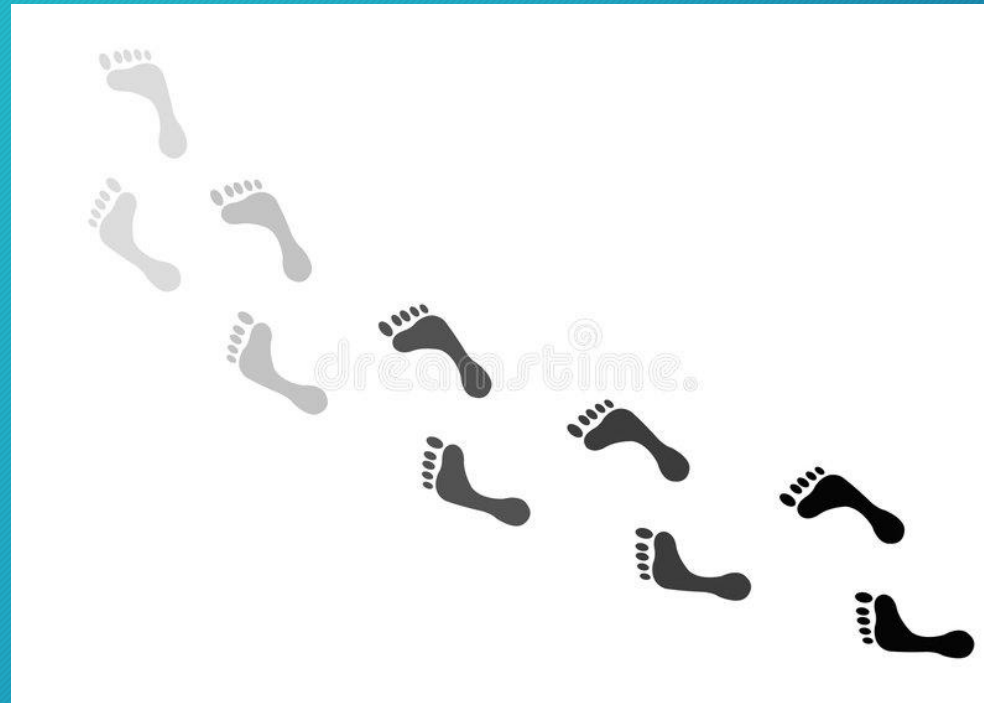
- „Dość już mam tych... w telewizji”. No właśnie?! Czego?

7. Idę do państwa Nowak czy do państwa Nowaków? Zapraszam Annę Muchę czy Annę Mucha?

- Podpowiedź: W języku polskim nazwiska się odmienia!!!
(Wszystkie)

8. Dwoje kobiet czy dwie kobiety?

9. Miesiąc czasu czy miesiąc?

- W miesiącu wrześniu? A może we wrześniu?

10. Dwa tysiące czternasty czy dwutysięczy czternasty?

- Obecnie jest rok dwa tysiące dwudziesty pierwszy!

11. 13 grudzień czy 13 grudnia?

- Pamiętaj, że tam powinno być: „13 dzień ... ” jakiego miesiąca?

Grudzień 2020

Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
30	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31	1	2	3

www.rodzicielskieinspiracje.pl

12. Stąd, w ogóle, z powrotem, pojedyncza, sprzed, skąd, Walentynki, andrzejki.

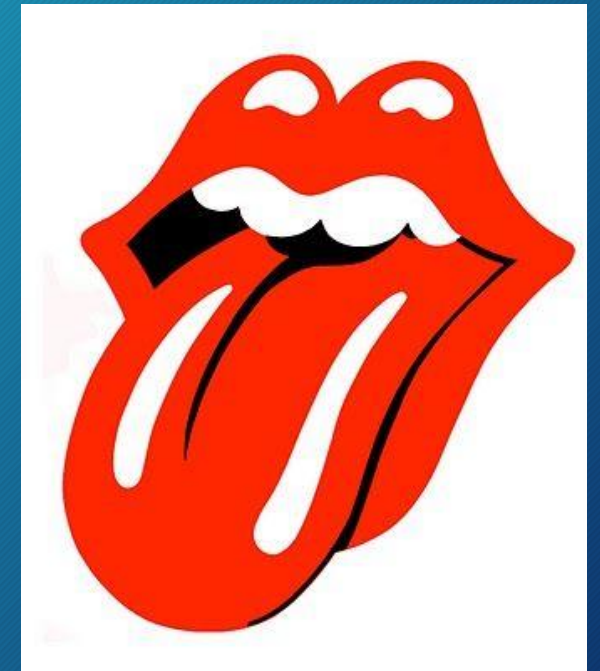
- 2 wyrazy zapisane są niepoprawnie. Czy potrafisz wskazać które?

Jesteśmy pewne, że dobrze Ci poszło!

Oto prawidłowe odpowiedzi:

- 1. Tylko i wyłącznie WZIAĆ!!!
- 2. Zarówno znikł jak i zniknął są formami poprawnymi.
- 3. Siódma woda po .... Kisielu (o dalekim krewnym).
- 4. Naprawdę i na pewno.
- 5. Ignorancja to niewiedza, brak wiedzy.
- 6. Tylko MECZÓW!

Gratulujemy serdecznie! 😊

- 7. Nazwiska odmieniamy, zatem: „Idę do państwa Nowaków”.
- 8. Dwie kobiety.
- 9. Miesiąc i we wrześniu.
- 10. 13 (dzień) grudnia, 8 (dnia) lutego, 24 marca.
- 11. Tylko dwa tysiące czternasty rok, dwa tysiące dwudziesty pierwszy!
- 12. Niepoprawne formy to: pojedyncza oraz walentynki (z małej litery, gdyż nazwy zabaw, obrzędów, zwyczajów tak zapisujemy, np. andrzejki).

Z pewnością jesteś mistrzem języka
polskiego!

